

KGORO YA THUTO YA GAUTENG

TLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU

Possible Answers
Feb / Mar 2006

SEPEDI LELEME LA GAE
MAEMO A A PHAGAMEGO
(Lephephe La Bobedi)

KAROLO YA A
THETO

POTŠIŠO 1

- 1.1 A lebelele mesepelo le mediro ya gagwe. (1)
A inntšhe diphošo tša gagwe pele a ka bona tša ba bangwe. (1)
- 1.2 O ra gore mohlomongwe o dira tše di sa lokago. (2)
- 1.3 Ee! Ka gore ga go na motho yo a se nago le diphošo. (2)
- 1.4 Tšhwene ga e ipone makopo, se ra gore motho ga nke a bona diphošo tša gagwe. (2)
- 1.5 Ba ka eletšwa ka Mangwalo a Makgethwa goba go išwa go baruti ba ba eletše. Kgopolo ya maleba e tla abelwa moputso. (1)
- 1.6 Morumokwanothomo: - I
- Ge
- Gape
Morumokwanofelo: aabb/eng le ng. (1)
- [10]**

POTŠIŠO 2

- 2.1.1 Ke morutiši Mathibolle; yo gagabo e lego Sepitsi gomme a tla a šoma Kgalauwane Lefakong. (2)
- 2.1.2 Batho ba be ba sa tsebe leina la gagwe. (1)
Bana ba sekolo ba fa barutiši maina. (1)
- 2.1.3 Barutwana / Bana ba sekolo / Baithuti. (1)
- 2.1.4 Senatla
Remile
Reilwego
Mangwe (Tše pedi fela) (2)

- 2.1.5 Re a lla eupša re a thaba ge a kile a ba gona. (1)
- 2.1.6 O ra gore o hlokofetše / o ile badimong. (1)
- 2.1.7 Aowa ga se tshwanelo ka gore motho yo mongwe le yo mongwe o swanetše go tsebja ka botlalo.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 2.1.8 Morumokwanothomo: mangwe a a reilwego. (1)
- 2.1.9 Koma re bola kgororwane khupamarama re hwa nayo, se laetša gore ga se a ka a tsebiša goba go botša batho ba leina la gagwe. (4)
[15]
- 2.2.1 Ke ntlo yeo bjale / basetsana ba welago ka go yona. (1)
- 2.2.2 Aowa – ka gore koma ya lehono ke ya thuto ga go sa le bohlokwa go wela.
Karabo / kgopolo ya maleba e tla abelwa meputso. (1)
(1)
- 2.2.3 Go kgotlelela mathata. (1)
Go phedišana le banna ba bona. (1)
Go kgotlelela go belega. (1)
- 2.2.4 Go wetša / hlokomela bao ba welago / rupago.
Go ba ruta tša koma. (1)
- 2.2.5 Batho ge ba phela mmogo ba kgona go thušana gabotse. (1)
- 2.2.6 Go šoma ga boima bjalo ka makgoba ntle le go kwelwa bohloko.
Go bethwa ka ngwakong wo.
Go lala ba eme go sa robalwe. (3)
- 2.2.7 Go aga lefelo leo le šireleditšwego gabotse pele koma e hlaga.
Go hlweka.
Go šomišana le ba Kgoro ya tša Maphelo. (tše pedi fela) (2)
- 2.2.8 Morumokwanothomo - Ba
Morumokwanofelo – abab / ding le sadi. (2)
[15]
- 2.3.1 Ka palamonwana ye ... (1)
- 2.3.2 Go batho bao ba ithomphago le go hlompha ba bangwe e kgona go thibela metsenyetša.
Kgopolo ya go kwala e tla abelwa moputso. (1)
- 2.3.3 Ke re moepathutse, ke tshwanelo a kodimele. (1)

- 2.3.4 Ee! Ke tshwanelo ka gore ba bangwe ba ka tla ba mo tšeela ge a ka se dire bjalo.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 2.3.5 O laetša bohlokwa bja mosadi mo bophelong bja monna; gore ntle le mosadi a ka se kgone go aga lapa. (1)
- 2.3.6 Ee! Ka gore ge o nyaka go hwetša selo seo o se ratago / nyakago o swanetše go kgotlelela go fihla ge o atlega.
Karabo ya maleba e tla putswa. (2)
- 2.3.7 'Ke mpho ya lerato la ka!' (1)
- 2.3.8 Ee! Ka go realo lekgarebe le tla kgona go bona ge e le gore lesogana leo le tla kgona go mo hlokomela mohla ba na le lapa.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)
- 2.3.9 Morumokwanothomo - o (1)
- ke (1)
- 2.3.10 'O ntlhokišitše maroko, mašegošego. (1)
- 2.3.11 Se laetša gore sereti se ile sa kgotlelela ka mo se ka kgonago. (1)
- 2.3.12 wa ka. (1)
Wa gago. (1)
- [15]**
- 2.4.1 Thetotumišo ya segologolo. (1)
- 2.4.2 Tshebi ya dira ga e bolawe – motho ge a go thušitše ga wa swanela go mo fetogela bjalo ka ge a ile a fetogelwa ka la gore ga a swanela go ja tša difokeng. (2)
- 2.4.3 Ee! O ka tšwetšwa pele ka ge naga e sa robala, batho ba go lweša mebušo e le ba bantši. (2)
- 2.4.4 Ka re kgoši šikiša dira le molapo, mphago wa dira ke meetse. (1)
- 2.4.5 Ba ile ba fenywa / bolawa gabonolo. (1)
- 2.4.6 Lerumo le eja nama ya motho le sa khore – se šupa gore batho ba be ba bolayana ka bontši. (2)
- 2.4.7 Leina la gagwe ke Tshebi. Mošomo wa gagwe ke wa go ba tlhodi, wona o o thomile ga kgoši Thulare' mo a ilego a lebogwa ka morwedi wa kgoši. (3)
- 2.4.8 Ka go mo fa morwedi wa gagwe. (1)
- 2.4.9 Batho ba ile ba mo fetogela ba thoma go mo tsota ge a eja tša difokeng, mola e le molata. (2)
- [15]**

KAROLO YA B

POTŠIŠO 3

- 3.1.1 Lebenkeleng / kantorong ya Lekope. (1)
- 3.1.2 Go fereya / Loša / kgea / apiša Mmatlala. (1)
- 3.1.3 Ee! Ka gore Modupi o be a nyaka go kgonthišiša kamano ya Lekope le Mmatlala
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)
- 3.1.4 A hlale Mologadi
A mo time ditshwanelo
A puruputše meratišo a mo leše / šupe ka yona gore ke moloi. (3)
- 3.1.5 O ile a mo hula dithoto ka moka
O be a robala malalatle
O be a mo hlapaola (tše pedi fela) (2)
- 3.1.6 Aowa! Ka gobane ga di rarolle bothata eupša di godiša ntwā.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)
- 3.1.7 O be a romilwe ke Mologadi le barwa gore a bolele naye a boe ka gae. (1)
- 3.1.8 Ga a kgotsofatšwe ke go ba le mosadi o tee. (1)
- 3.1.9 Aowa! E ka se šome ka gore bophelo bja lehono ke tšhelete ka gona monna a ka se kgone go hlokomela bana le basadi bao gabotse.
Kgopolo ya go kwala e tla putswa. (1)
- 3.1.10 Ga se gwa mo tšwela mohola ka gore Lekope o ile a se boele ka gae. (1)
- 3.1.11 Ke be ke tla tšwa ka mo tlogela gona fao ka ge e le yo mogolo, ka se mo roge.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 3.1.12 Ke be ke tla mo iša go boramelao goba go badirelaleago gore ba ntšwele thušo.
Kgopolo ya go kwala e tla putswa. (1)
- 3.1.13 Lekope o na le mafotle, le gona ke motho yo a rego le ge a bona nnete a ikamologanya le yona. (2)
- 3.1.14 O be a ile go kgopela Nadinadi gore a tle a be hlatse ya gagwe ge a hlala Mologadi. (1)
- 3.1.15 Nadinadi o boditše Lekope gore o bone Mologadi thoko ya gaMatonya. (2)
- 3.1.16 O ra gore ga a sa ema le yena o mo fetogetše ka ditaba tše a mmoditšego tšona, o lwa le yena. (1)

- 3.1.17 Mologadi. (1)
- 3.1.18 Aowa! Mologadi ke mosadi wa go itlhompha le gona a ka se mo swantšhe le Mmatlala. (2)
- 3.1.19 Nadinadi o gana ge Lekope a re ditaba tšeo a mmoditšego tšona ka Mologadi di mo phumela lapa. (1)
- 3.1.20 Ba ka eletšwa gore ba ithute go homola le go se tšame ba bolela ditaba tša batho. Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 3.1.21 O re ruta gore re se tšame re tšea ditaba mekgotheng le gona motho o swanetše go naganišiša gabotse pele a dira selo. (1)
- 3.1.22 Ka le le latelago o ile a ya ga Lekope go yo tsebiša Mologadi gore Lekope o mo rogile. (1)
- [30]**

GOBA

- 3.2 Balekwa ba tla abelwa meputso ge ba laeditše bokgoni bja go tšweletša dintlha le go di fahlela, bjalo ka tše:
- O fela a botša Mmatlala gore a tope se a se ratago ka lebenkeleng.
  - O godišetša Mmatlala bana fela ga a belegele Lekope bana.
  - O fa Mmatlala tšhelete ka mo a ratago.
  - O tšeišwa maeto a mošamawatle ngwaga ka ngwaga.
  - O rekišwa difatanaga tša go bitša.
  - O agela Mmatlala ntlo ya mabonwa.
  - O agela Pebetse ntlo.
  - Mmatlala o boloka tšhelete ka maina a bana ba gagwe le Mokalabi.
  - O mo hula tšhelete ka go e šomiša le Mokalabi e bile o fa le mmagwe.
  - O mo hula dithoto tša lebenkele le tša ntlo.
  - O mo hula le sefatanaga o ya Bokgalaka.
- [30]**

KAROLO C

POTŠIŠO 4

- 4.1.1 Mabetlela le Bubbles. (2)
- 4.1.2 Tzaneen / gaMotupa / gaMabetlela. (1)
- 4.1.3 O be a tšhabišitšwe ka ge sindikheithi e be e nyaka go mmolaya. (1)
- 4.1.4 Ee! Ka gore bophelo bja ka bo be bo tla šireletšega. Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)
- 4.1.5 Karabo o lekilwe ba nyaka go mo gafiša. Karabo o ganelela go sepela le batho bao ba mo loilego. (2)
- 4.1.6 O be a hlokofetše. (1)
- 4.1.7 Bookelong. (1)
- 4.1.8 Bubbles o be a mo thuntšhitše kua Mokwele, ge ba be ba leka go bolaya Ariel. (2)

- 4.1.9
- Champ le Sello ba be ba tile go diša Kwena gore a se ke a bolaya Ariel. (1)
  - Kwena o be a tile go lalela Ariel gore a mmolaye. (1)
- 4.1.10 O be a tseba gabotse gore seo a bego a tile go se dira se kgahlanong le Sindikheithi. (1)
- 4.1.11 Aowa! Ka gore go bolaya motho ke sebe le gona o be a se na tshwanelo ya go huduša bophelo bja Ariel. (1)
- 4.1.12 Champ le Sello ba ile ba mo lemoga gomme ge ba leka go mo tšeela sethunya ka phošo sa thuntšha Kwena sa mmolaya. (2)
- 4.1.13 Ke taba ya manyami ge Kwena a hlokofetše. Karabo ya maleba e tla putswa. (1)
- 4.1.14 Go yo lata sengwalwa. (1)
- 4.1.15 Aowa. Ke be ke tla ba botša gore ba ikele ka ge ditaba tša sengwalwa e le tša bonokwane. Kgopolo ya go kwala e tla putswa. (2)
- 4.1.16 Ka gore ke lekgarebe le le botse mohlomongwe a ka tanya Meso ka bobotse bja gagwe. (2)
- 4.1.17 Bašomedi ba komišinare ba be ba hlokomologile molokoloko wa batho gomme ba itshwaretše magang fela ge Bubbles a fihla ba mo thuša. (1)
- 4.1.18 Batho ba swanetše go tsebagatša maitshwaro a bašomedi go bengmešomo. Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 4.1.19 Ariel ke lesogana la go rata nnete, o bohlale, o na le sebete ga a tšhošetšege gape ga a na bofokodi. (3)
- 4.1.20 Ba be ba sa tlo ahlaahla ditaba tša lenyalo la bona. (1)

[30]**GOBA**

- 4.2 Balekwa ba tla putswa go ya ka bokgoni bja go beakanya ditaba ka tatelano ye botse le go kgona go fahlela ka mehlala; bjalo ka:
- Karabo o kwa sephiri sa botatagwe, o ngwala ka sona.
  - iša sengwala go Ariel Meso.
  - Ge Bubbles a yo lata sengwala, Meso o ba le phišego o a se bala.
  - Sindikheithi e šomiša Bubbles go eka Ariel eupša lerato le tanya yena.
  - Sindikheithi e rera go bolaya Ariel mmileng wa Mokwele eupša go gobatšwa bona.
  - Kwena o lalela Ariel gore a mmolaye eupša go hwa yena.
  - Sindikheithi e ya go hlasela Majaneng eupša Noko o lemoša Bubbles.
  - Mabusha o bolaya Noko fela Bubbles o tseba nnete.
  - Maphodisa a hlasela Sindikheithi kua Majaneng gomme maloko ka moka a sona a a swarwa.

[30]